

**Vlaamse
Regering**

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als cultuurhistorisch landschap van 'Hayesbos en Verrebeekvallei' en als monument van de boerenarbeiderswoning in vakwerkbouw 'De Scheven Hoek', de boskapel 'Onze-Lieve-Vrouw van Halle' en de 'Sint-Jozefskapel' met kapelbomen in Brakel (Everbeek, Nederbrakel, Opbrakel)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Brakel, gegeven op 21 december 2015, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 14 januari 2016, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het administratief dossier, de erfgoedwaarde van 'het Hayesbos en de Verrebeekvallei', de boerenarbeiderswoning in vakwerkbouw 'De Scheven Hoek', de boskapel 'Onze-Lieve-Vrouw van Halle' en de 'Sint-Jozefskapel' met kapelbomen aantoonst;

Overwegende dat het Hayesbos en de Verrebeekvallei als een gevarieerd landschap rijk aan verschillende bouwkundige en levende houtige erfgoedelementen, gekenmerkt wordt door een opeenvolging van een bronbos op steile hellingen, een semi-gesloten vallei met hoeven en een open landbouwgebied en wetenschappelijke, historische, esthetische, volkskundige en ruimtelijk-structurerende waarde bezit, is een bescherming als cultuurhistorisch landschap aangewezen;

Overwegende dat de boerenarbeiderswoning 'De Scheven Hoek' (Brakel, Hayestraat 7) met inbegrip van het erf met bakhuis en steenput als een voorbeeld van vakwerkbouw en als boskanterswoningrelict wordt gekenmerkt en historische, esthetische en ruimtelijk-structurerende waarde bezit, is een bescherming als monument aangewezen;

Overwegende dat de kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Halle (Brakel, Hayestraat zonder nummer) een betreedbare boskapel met Mariacultus rond de Zwarte Madonna is en architecturale en volkskundige waarde bezit, is een bescherming als monument aangewezen;

Overwegende dat de Sint-Jozefskapel (Brakel, Hayestraat zonder nummer) een landelijke wegkapel geflankeerd door twee opgaande linden als kapelbomen is en architecturale, culturele en volkskundige waarde bezit, is een bescherming als monument aangewezen;

Overwegende dat de cultuurgooederen volkskundige waarde bezitten, die als volgt wordt omschreven: beelden en altaar horende bij de kapellen.

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als cultuurhistorisch landschap:

Het Hayesbos en de Verrebeekvallei, bekend ten kadaster:

Brakel, 7de afdeling, sectie A, perceelnummers 1A, 3B, 4E, 4F, 5A, 6B, 7P, 9B, 10E, 12F, 13F, 13G, 14D, 14E, 16A, 17F, 17G, 18A, 22D, 24B, 24C, 25C, 26H, 26N, 27E, 27F, 29A, 32, 33C, 34G, 35E, 35F, 35G, 36A2, 36B2, 36C2, 36D2, 36E2, 36F2, 36G2, 36H2, 36N, 36P, 36R, 36S, 36T, 36V, 36Z, 38A, 40P, 40R, 42E, 42H, 43A, 43B, 44C, 44D, 46C, 46D, 47E, 47F, 47G, 48C, 49B, 50E, 50F, 50G, 51D, 51G, 51H, 51K, 51L, 52K, 52N, 52S, 52T, 53F, 53P, 53R, 53S, 53T, 54C, 54D, 58H, 58H2, 58K2, 58L2, 58M2, 58N, 58N2, 58P, 58P2, 58R, 58R2, A58S, 58S2, 58T, 58T2, 58V, 58W, 58X, 58Z, 72A, 72B, 74B, 75, 76, 77A (deel), 77C (deel), 78A (deel), 79A (deel), 79B (deel), 81A (deel), 136C (deel), 176, 177, 178A, 178B, 182A (deel), 185 (deel), 188 (deel), 189A, 190, 191B, 193A, 193N (deel), 193S (deel), 193X, 193Z, 643K2 (deel), 643L2 (deel), 663C, 663D, 663E, 663F, 664, 665, 666A, 668A, 671D, 672A, 672B, 673, 674A, 674B, 674C, 675, 676, 677C, 677E, 677F, 678, 679C, 683C, 684C, 685D, 686C, 687A, 689A, 690A, 695C, 698B, 698C, 699B (deel), 699C en 700F en deel uitmakend van het openbaar domein;

Brakel, 1ste afdeling, sectie C, perceelnummers 118, 119, 119/02, 125B, 127C, 127D, 129E, 134C en 134D en deel uitmakend van het openbaar domein;

Brakel, 2de afdeling, sectie C, perceelnummers 343A, 369B, 369C, 370B, 370C, 370D, 370E, 370F, 370G, 371, 372, 373, 374, 375A, 376B, 376C, 376/02H, 376/02K, 377, 378, 379A, 388, 389, 390, 391B, 393B, 395E, 395F, 395G, 395H, 396K, 396M, 397C, 398B, 399A, 400B, 405A, 406, 407, 408, 409A, 410A, 411, 412, 413B, 414K, 417C, 418B, 420B, 423A, 423B, 423C, 424B (deel), 426C, 428C, 430E, 435B, 435C, 436, 437, 438, 439, 440A, 441A, 442A, 442B, 443A, 443B, 446E, 446F, 447B, 448C, 452A, 453, 454, 456B, 456C, 457A, 458C, 458D, 458E, 459A, 460B, 460C, 460D, 461B, 461D, 462A, 462C, 462D, 463A, 464, 465A, 465B, 466C, 467A, 468D, 468E, 475A, 475B, 477B, 477C, 478, 480E, 481, 482, 483B, 495A, 496E, 496F, 496G, 497, 498 en 499C en deel uitmakend van het openbaar domein.

De volgende onroerende goederen worden voorlopig beschermd als monument:

- de arbeiderswoning 'De Scheven Hoek', Hayestraat 7 in Brakel, bekend ten kadaster: Brakel, 7de afdeling, sectie A, perceelnummer 7P
- de boskapel 'Onze-Lieve-Vrouw van Halle', Hayestraat zonder nummer, bekend ten kadaster: Brakel, 7de afdeling, sectie A, perceelnummer 10E
- de 'Sint-Jozefskapel' met lindebomen, Hayestraat zonder nummer, bekend ten kadaster: Brakel, 7de afdeling, sectie A, perceelnummers 1A en 3B (deel) en deel van het openbaar domein.

De cultuurgooederen die mee worden beschermd, zijn opgenomen in bijlage.

De voorlopig beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. Het cultuurhistorisch landschap Hayesbos en Verrebeekvallei heeft de volgende erfgoedwaarden:

Wetenschappelijke waarde

Het Hayesbos ligt op de helling van een getuigenheuvel in de Vlaamse Ardennen. De ijzerrijke toppen van deze getuigenheuvels zijn erosieresistenter waardoor ze reliëf boetseren. Het Hayesbos is een gaaf bewaard en zeer goed ontwikkeld voorbeeld van een bronbos. Het is zeldzaam, als één van de meest ontwikkelde bronbossen in Vlaanderen, waar alle typerende bronbossoorten naast elkaar voorkomen. Het bronbos met steile hellingen is rijk aan verschillende geomorfologische processen (verglijdingen, taluds,...). Verschillende types bronnen komen voor, bepaalde ijzerafzettingen rond de bronnen zorgen voor een specifieke flora. De Verrebeek is onder andere geomorfologisch zeldzaam (bij voorbeeld: kwel- en bronzones, sterk meanderende beken met stroomkuilen en afwisselende stenige en zandige beekbeddingen).

Historische waarde

Het Hayesbos is onderdeel van een historisch oud-boscomplex. De bronbeken gaan in steile valleien over in de noordelijker gelegen bovenloop tussen weilanden die rijk zijn aan klein landschappelijk en bouwkundig erfgoed, zoals hoeves en kapellen. De hoeves Verrebeke 8-10, 12 en 27 en Driestenbroekestraat 46 zijn karakteristiek voor het landschap.

De vallei van de Verrebeke is reeds op 18de-eeuwse kaarten herkenbaar als een kleinschalige vallei gekenmerkt door het voorkomen van graslanden met een langdurig en continu gebruik als hooi- of graasweide, met langs de beek en op perceelsgrenzen een gevarieerde aanwezigheid van houtige beplantingen met erfgoedwaarde. Een typologisch zeer verscheiden aantal items houtig erfgoed kenmerken het gebied, onder meer relicten van kaphagen van haagbeuk op de bosgrens, wat wijst op het markeren van oude eigendoms- of gebruiksgrenzen, opgaande linden als kapelbomen die de Sint-Jozefskapel flankeren, een geknotte winterlinde die zowel de gemeente- als de perceelsgrens markeert, knotbomenrijen, hoogstamboomgaarden, beekbegeleidende houtkanten, houtkanten op talud, welkomstbomen, erfbeplantingen en opgaande populierenrijen,....

In het bos en in de onmiddellijke omgeving ervan is een oude wegenstructuur aanwezig, soms als holle weg, vaak onverhard en soms met aanpalende houtig erfgoedbeplantingen. De Hayestraat is gekasseid tussen de Sint-Jozefskapel en de vakwerkboerenarbeiderswoning 'De Scheven Hoek'.

Het gebied is een bijzonder voorbeeld van een kleinschalig en continue ontwikkeld traditioneel landschap.

Esthetische waarde

Het gebied wordt gekenmerkt door een zeer gevarieerd landschap en bezit een hoge belevingswaarde. Het Hayesbos is een reliëfrijk gesloten bos, met een kleinschalig netwerk van half- en onverharde paden, waaronder holle wegen, kasseiweg en een gekasseid pad. Aan de rand van het bos bevindt zich een cluster van bouwkundig erfgoed. De lager gelegen vallei van de Verrebeek en het gebied palend aan het bos worden gekenmerkt door een gevarieerd en semi-gesloten kleinschalige landschap, rijk aan houtige beplantingen en gebouwen met erfgoedwaarde. Het hoger gelegen open landbouwgebied rond Doensberg contrasteert met het bos en het halfgesloten landschap van de vallei van de Verrebeek. De contextwaarde van het gebied is hoog.

Vanuit de Hayestraat zijn er in noordwestelijke richting weidse zichten op het kleinschalige gebied rond de hoeves aan de voet van de Wallekouter, het open landschap rond windmolen Verrebekemolen en naar de kerk en dorpskern van Opbrakel. De windmolen en de kerktoren zijn hierbij blikvangers in het landschap.

Volkskundige waarde

De boskapel Onze-Lieve-Vrouw van Halle werd tot voor kort bezocht door groepen bedevaarders. De volksdevotie voor de Zwarte Madonna van Halle, nog steeds een belangrijk bedevaartsoord, verwijst naar een Mariacultus waarvan de verering opklimt tot de middeleeuwen en die binnen het christendom een ruime verspreiding kent.

Ruimtelijk-structurerende waarde

Het Hayesbos, een uitloper van het Livierenbos, is onderdeel van een stelsel getuigenheuvels in het zuiden van de Vlaamse Ardennen, waarvan de toppen bebost zijn. De beboste heuvelkoppen zijn van ver herkenbaar in deze regio.

De vallei van de Verrebeek buiten het bos is afleesbaar door het halfgesloten karakter van het graslandrijk gebied, dat gekenmerkt wordt door veel perceelsrandbegroeiing. Een beplant talud markeert de overgang van de vallei naar het aangrenzende open landbouwgebied. Het gebied Doensberg met lemige en de goed gedraineerde akkerlanden heeft een grootschaliger en opener karakter.

Het monument boerenarbeiderswoning 'De Scheven Hoek' (Brakel, Hayestraat 7) met inbegrip van het erf met bakhuis en steenput heeft de volgende erfgoedwaarden:

Historische waarde

De woning van het type boerenhuis met aanpalende voormalige schuur en paardenstal vormt met het bijhorend bakhuis en de steenput een karakteristiek ensemble van landelijke architectuur daterend uit de tweede helft van de 19de eeuw.

Diverse bestanddelen ervan zijn voor een belangrijk gedeelte samengesteld uit authentieke vakwerkbouw. Als belangrijke relict van hout- en leembouw een representatieve en zeldzaam geworden getuige vormend van deze historische bouwtechniek in de Vlaamse Ardennen. Zowel typologisch als naar bouwkenmerken en voorkomen een zeer herkenbare landelijke architectuurvorm die sterk aanleunt bij de traditionele hoevebouw. Kenmerkend daarvoor is het contrast van gepikte elementen, onder meer van het stijl- en regelwerk van het vakwerk, met de gewitte gevels. Voorts is er nog gebruik gemaakt van traditioneel geschilderd houtwerk voor ramen, luiken en deuren en van een typische, rode pannen bedaking die deels oversteekt op houten schoren. De lage langgerekte woning, met naar oud gebruik naar het zuidoosten gerichte erfgevel, bewaart zijn gewelfde huiskelder onder opkamer en zoldering bestaande uit samengestelde balkenlagen.

Esthetische waarde

Het betreft een historisch gebouwenensemble van het landelijke type met een opvallend pittoresk karakter. Dit komt niet enkel voort door de aard van de gebouwen, de onregelmatige vakwerkbouw, het typische kleurgebruik en onregelmatige grondvorm van de aanleg maar ook door het specifieke landschappelijke karakter van de omgeving. Binnen de context van het bos waar de gebouwen gelegen zijn, vervult het landelijk gebouwenensemble als het ware de functie van baken en herkenningspunt.

Ruimtelijk-structurerende waarde

De constructie markeert tevens een aantal specifieke cultuurlandschappelijke aspecten van de locatie met name de wegsplitsing met schuine hoek van het gekasseide bospad dat de

verbinding vormt tussen twee wegkapellen en de helling van het terrein. De schuur paalt immers aan dit pad en maakt hier een schuine hoek met de woning. Ook het hellend karakter van het terrein is afleesbaar uit de constructie van de schuur.

Het monument kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Halle (Brakel, Hayestraat zonder nummer) heeft de volgende erfgoedwaarden:

Architecturale waarde

Als eenvoudige rechthoekige betreedbare kapel, opgericht in 1910 of vroeger, in gewitte baksteenbouw met contrasterende zwarte elementen, diverse kruisen en gebruikelijke voerpuntgevel, is de religieuze functie van dit klein bouwkundig erfgoed zeer herkenbaar. Deze authentieke boskapel toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van Halle beantwoordt hierbij architecturaal aan het traditioneel type kleine wegkapel. Ook het interieur is representatief voor dit gebouwtype met zijn gepleisterde overwelfing, hier versierd met in een driehoek geschilderde Heilige Geestduif, boven een gemetst altaar op boog. De originele vloer met rode en grijze tegels bleef tevens behouden.

Volkskundige waarde

De boskapel die tot voor kort uitgerust was met een beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Halle getuigt van de volksdevotie tot de Zwarte Madonna van Halle, voorwerp van een befaamd bedevaartoord. Ze verwijst tevens naar een specifieke Mariacultus in de vorm van Zwarte Madonna's waarvan de verering opklimt tot de middeleeuwen en die binnen het christendom een ruime internationale verspreiding kent. Het polychroom beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Halle hoort als cultuurofgoed bij de kapel.

Het monument Sint-Jozefskapel (Brakel, Hayestraat zonder nummer) met twee opgaande linden als kapelbomen heeft de volgende erfgoedwaarden:

Architecturale waarde

Als klein religieus bouwwerk is deze eenvoudige landelijke wegkapel in baksteenbouw typologisch, stilistisch, naar vormgeving en materiaalgebruik representatief voor de tweede helft van de 19de eeuw. De Sint-Jozefskapel is van het type wegkapel waarvan de gebruikelijke voerpuntgevel geopend is door een rondboog afgesloten door ijzeren hekwerk. Karakteristiek is de flankering van de voorgevel door pilasters en de verwerking van grijze bakstenen voor accentuering van decoratieve details in de voorgevel. Typerend is de afwerking van de dakoverstek met een decoratief uitgesneden houten rand. Het beeld van Sint-Jozef als patroon van de Goede Dood en het altaar zijn als oorspronkelijke vaste uitrusting onlosmakelijk gelieerd aan de kapel.

Culturele waarde

De oprichting van de kapel behoort tot een verspreid fenomeen op het platteland voortvloeiend uit het katholieke reveil van de 19de eeuw. De toewijding aan Sint-Jozef getuigt van de opbloei van de verering van deze heilige in de tweede helft van de 19de eeuw. Traditioneel voor een cultusplaats is de kapel vergezeld van lindebomen.

Volkskundige waarde

De wegkapel is een typische uiting van de religieuze volkscultuur, namelijk als kleine bidplaats ter verering van een populaire heilige gebouwd op initiatief van particulieren. Het is een materiële getuige van het volksgeloof en van het volkse gebruik om bij bezoek van dergelijke cultusplaats om bescherming te verzoeken.

Het patroonschap van de Heilige Jozef is hier gelieerd aan een zeer specifieke verering, namelijk de aanroeping voor een goede dood. Het blauw-wit geschilderd altaar en gepolychromeerde beeld van de Heilige Jozef behoren als cultuurgoed bij de kapel.

De kapelbomen van linden vormen samen met de kapel een beeldbepalend object op een kruispunt van wegen. De kapelbomen vormen een eenheid met de kapel. Linde is een boomsoort die traditioneel bij kapellen wordt aangeplant.

De erfgoedkenmerken en -elementen van het cultuurhistorisch landschap 'Hayesbos en Verrebeekvallei', opgesomd per deelgebied, zijn:

1. Hayesbos en omgeving:
 - a. Gesloten bron-, helling- en valleibos;
 - b. Sterk meanderende Verrebeek met zandige bodem en oevers met goede structuurkwaliteit;
 - c. Stelsel van bronnen, inclusief resurgenties, op de rechter valleihelling;
 - d. Zijbronbeken verbinden de verschillende bronniveau's met de Verrebeek;
 - e. Taluds in het bos, onder andere aan bronniveau's en aan de bosrand;
 - f. Microreliëf binnen bos;
 - g. Historische permanente graslanden tussen Hayesbos en Steneplein en tussen Hayesbos en Hoogbos;
 - h. Hoogstamboomgaarden, inclusief gedegradeerde en jonge, in de onmiddellijke omgeving van erven;
 - i. Onverharde en halfverharde paden en wegen in of aan rand van het bos, vaak deels als holle weg, onder andere de Hayestraat, Kroonstraat en Hoogbos;
 - j. Kasseiweg Hayestraat tussen Sint-Jozefskapel en boerenarbeiderswoning 'De Scheven Hoek', en gekasseid pad van 'De Scheven Hoek' naar Kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Halle;
 - k. Houtige beplantingen aan de rand van het bos of langs weilanden in de onmiddellijke omgeving van het bos:
 - Schietwilg als hoekboom (ile/boom/133440)
 - Opgaande populier in bosrand (ile/boom/133439)
 - Grauwe abeel als hoekboom (ile/boom/133443)
 - Houtkant met essenhakhout (ile/boom/132803)
 - Relict van kaphaag van haagbeuk (ile/boom/132802)
 - Kaphaag van haagbeuk bij voormalig erf (ile/boom/133435)
 - Relicten van kaphaag van haagbeuk op bosgrens (ile/boom/133432)
 - Twee opgaande linden bij kapel (ile/boom/130927)
 - Kaphaag van haagbeuk bij huisweide (ile/boom/133450)
 - Opgaande grauwe abeel op talud (ile/boom/133430)
 - Gemengde houtkant en kaphaag van haagbeuk (ile/boom/133428)
 - Knotels (ile/boom/133426)
 - Knotbomenrijen bij weiland (ile/boom/133424)
 - Twee knotpopulieren (ile/boom/133446)
 - Wilgenhakhout op talud (ile/boom/133419)
 - Twee mispels bij erf (ile/boom/133422)
 - Marilandicapopulieren (ile/boom/132807)
 - Knotesdoorn (ile/boom/132804)
 - Knothaagbeuk (ile/boom/132805)
 - Knothaagbeuk (ile/boom/132806);
 - l. Relicten en bodemsporen van boskanterswoningen;
 - m. Gebouwen en kapellen met erfgoedwaarden:
 - Brakel, Hayestraat 7: Boerenarbeiderswoning 'De Scheven Hoek' (dibe/relict/73930)
 - Brakel, Hayestraat zonder nummer: Kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Halle (dibe/relict/73929) met inbegrip van polychroom beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Halle als cultuurgoed

- Brakel, Hayestraat zonder nummer: Sint-Jozefskapel (dibe/relict/73928) met twee opgaande linden als kapelbomen (ile/boom/130927) met inbegrip van blauw-wit geschilderd altaar en gepolychromeerde beeld van de Heilige Jozef als cultuurgooden;
- n. Gebouwen en tuinen zonder of met zeer beperkte erfgoedwaarde:
 - Poerensberg 2,
 - Poerensberg 4-6.

2. Verrebeekvallei:

- a. Gevarieerd en kleinschalig landschap;
- b. Complex van graslandpercelen, vaak met microreliëf, met open tot halfopen karakter op het oorspronkelijke maaiveld; de hooi- en weilanden zijn vaak historisch permanent grasland;
- c. Sterk meanderende Verrebeek met zandige bodem en oevers met goede structuurkwaliteit en beekbegeleidende beplantingen:
 - Beekbegeleidende houtkant op steilrand langs Verrebeek (ile/boom/132788)
 - Opgaande zwarte els langs Verrebeek (ile/boom/132796)
 - Opgaande zwarte els langs Verrebeek (ile/boom/132797)
 - Gemengde houtkant langs beek (ile/boom/133445)
 - Beekbegeleidende beplantingen (ile/boom/301381);
- d. Onverharde en half verharde wegen en paden en de kleinschalige bochtige weg Verrebeke, al dan niet vergezeld door houtige beplanting;
 - Opgaande gemengde bomenrij langs pad (ile/boom/132799);
- e. Hoogstamboomgaarden, inclusief gedegradeerde en jonge, in de onmiddellijke omgeving van erven;
- f. Steilrand op de valleirand en taluds langs wegen, vaak beplant met knotbomen of houtkanten;
 - Knotwilgenrij (ile/boom/132787)
 - Opgaande Marilandicapopulier (ile/boom/132809)
 - Beplantingen op talud (ile/boom/301383);
- g. Grachten en houtige beplantingen op perceelsranden:
 - Geknotte winterlinde als grensboom (ile/boom/130926)
 - Kaphaag van haagbeuk (ile/boom/132789)
 - Opgaande linde als hoekboom (ile/boom/132792)
 - Knotwilgenrij in Verrebeekvallei (ile/boom/2791)
 - Knothaagbeuken (ile/boom/301495)
 - Populierenrijen van Marilandica (ile/boom/301494);
- h. Hoeven met erfgoedwaarde, met inbegrip van de erven met erfbeplantingen en moestuinen:
 - Brakel, Verrebeke 8-10, Boerenwoning met wegkapel (dibe/relict/74030),
 - Brakel, Verrebeke 12, Semi-gesloten hoeve (dibe/relict/74031),
 - Brakel, Verrebeke 27, Semi-gesloten hoeve (dibe/relict/74032),
 - Brakel, Driestenbroekestraat 46, Semi-gesloten hoeve (dibe/relict/73765);
- i. Erfbeplantingen bij hoeves:
 - Twee welkomstlindes (ile/boom/132793)
 - Gemengde kaphaag (ile/boom/132801)
 - Houtkant van es op talud (ile/boom/132800)
 - Kapelboom (ile/boom/132810)
 - Opgaande linde bij voormalig erf (ile/boom/132795)
 - Geschoren hagen van rode kornoelje (ile/boom/133452)
 - Geschoren haag als erfafsluiting (ile/boom/133463);
- j. Gebouwen met erven of tuinen, zonder of met zeer beperkte erfgoedwaarde:
 - Brakel, Verrebeke 14
 - Brakel, Verrebeke 21

- Brakel, Verrebeke 23;
 - k. Diverse zichten vanuit Verrebeke op het Hayesbos.
3. Open landbouwgebied:
- a. Hoger gelegen droge leemgronden, met een bodemgebruik hoofdzakelijk bestaand uit akkerland, vrij van houtige beplantingen met uitzondering van:
 - Geknotte schietwilg als hoekboom (ile/boom/301380);
 - b. Onverhard pad Doensberg als verbinding tussen de Verrebeekvallei en het Hayesbos;
 - c. Gebouwen en tuinen zonder of met zeer beperkte erfgoedwaarde
 - Brakel, Doensberg 4
 - Brakel, Doensberg 6
 - Brakel, Doensberg 8;
 - d. Zichten vanuit Hayestraat en Doensberg naar het noordwesten, richting de windmolen Verrebeekmolen, de kerk en kern van Opbrakel, de open Wallekouter en het kleinschalige landschap rond de hoeven in Verrebeke.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van de monumenten zijn:

1. Brakel, Hayestraat 7: Boerenarbeiderswoning 'De Scheven Hoek' (dibe/relict/73930)
 - a. Vakwerkwoning met haakse paardenstal en schuin aangebouwde schuur uit deels met baksteen versteende hout- en leembouw:
 - Pannen zadeldak
 - Houten raamkozijnen (schrijnwerk deels vernieuwd naar origineel model), vensterluiken en deuren
 - Gevel erfzijde: vertoont getoogde muuropeningen en afgelijnd door een baksteenfries. Eén venster met dievenijzer, één beluikte venster is aangepast tot een deur
 - Gevel achterzijde (straatzijde): grotendeels vakwerkbouw waarvan de oorspronkelijke rechthoekige achterdeur schuilgaat achter de later uitgebouwde inkom. De brede dakoverstek op houten schoren van vakwerkstijlen. De lagere vroegere staldeur rechts draagt op de latei een bord met de huisnaam 'Scheven Hoek'. In het gemetste deel van de gevel bevindt zich een keldergat en een hoog geplaatst beluikt venster
 - Interieur: vakwerkstijlen, balkenstructuur plafond keuken en woonkamer, schouwstructuur woonkamer, deur keuken-inkom, deur keuken- woonkamer, deur inkom-woonkamer
 - Huiskelder met tongewelf
 - Aangebouwde schuur uit wanden in hout- en leembouw. De noordwestelijke gevel heeft twee rechthoekige deuren van verschillende breedte. De dakoverstek boven de uitgespaarde gevelhoek rust op korbelen. Zolderluik centraal onder de beborde puntgeveltop. Binnenconstructie met houten zoldergebinte en skeletbouw met lemen wandvulling
 - Aangebouwde paardenstal, grotendeels versteend, bewaart aan drie zijden houten stijl- en regelwerk en een beborde puntgeveltop. In zuidwestelijke gevel twee hoog geplaatste vensters;
 - b. Vrijstaand bakhuis uit hout- en leembouw op het voorerf:
 - Pannen zadeldak
 - Voorgevel van twee traveeën met rechthoekige deur, een venster met houten tralies en houten verankeringen
 - Punttop van zijgevel bekleed met houten bebording
 - Bakoven;
 - c. De ronde bakstenen steenput op het voorerf:
 - Overdekt door lage rechthoekige baksteenbouw met pannen zadeldakje nabij de erfdeur.

2. Brakel, Hayestraat zonder nummer: Kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Halle (dibe/relict/73929)
 - a. Betreedbare boskapel in verankerde baksteenbouw op gepikte plint, met rechthoekige plattegrond;
 - b. Zadeldak met leien;
 - c. Onder de lokaal afbladderende witte beschildering is de oorspronkelijke roodgekleurde afwerkingslaag zichtbaar;
 - d. Decoratief ijzeren topkruis op voorpuntgevel;
 - e. Rondboogdeur onder zwarte bakstenen booglijst met rechte uiteinden op getande bakstenen consoles en met zwart kruis ingeschreven in de punttop. De dubbele rechthoekige houten deur deels uitgevoerd met spijlen. Het beglaasde bovenlicht bewaart een ijzeren roedeverdeling;
 - f. Beide blinde zijgevels vertonen ankers bevestigd met bouten en zijn bovenaan afgelijnd door decoratief baksteenmetselwerk in de vorm van een rechte tandlijst;
 - g. Tegen de blinde achtergevel hangt een hoog zwart gekleurd ijzeren kruis met Christusbeeldje onder afdak in zadeldakvorm;
 - h. Interieur: wit gepleisterd met gebogen overwelling voorzien van trekstang. Op het gewelf boven het altaar: een donkere geschilderde driehoek met voorstelling van de Heilige Geestduif. Vloer met kleine rode en grijze vierkante vloertegels. Gemetst altaar op boog. Boognis met blauw geschilderd pleisterwerk. Polychroom beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Halle, ook gekend als 'Zwarte Madonna', bevond zich centraal op de getrapte beeldensokkel van het altaar. Het beeld is nu tijdelijk om veiligheidsredenen elders ondergebracht in afwachting van het herstel van de kapel, maar behoort tot het geheel. De Mariafiguur is staand afgebeeld met Jezuskind op de linkerarm, beide met een gekroond zwart gekleurd hoofd. Maria draagt een wijdvallend kleed met patroon in goud en rood onder een opvallende donkere mantel met gouden boord met motief in rood. Tussen de ronde beeldsokkel en het kleed van Maria springen twee donkere kransen met ronde kralen uit.

3. Brakel, Hayestraat zonder nummer: Sint-Jozefskapel (dibe/relict/73928) met twee opgaande linden als kapelbomen (ile/boom/130927):
 - a. Wegkapel;
 - b. Twee opgaande lindebomen als kapelbomen;
 - c. Rechthoekige plattegrond met rood gekleurde baksteenbouw;
 - d. Pannen zadeldak, dakoverstek afgewerkt met decoratief uitgesneden groen geschilderde houten dakrand;
 - e. Decoratief ijzeren kruis op de nok;
 - f. Voorpuntgevel met hoge rondboog geflankeerd door brede pilasters met geprofileerd kapiteel van gesinterde baksteen en op bakstenen sokkel. Boven de boog bevindt zich een drielobbig spaarveld afgelijnd door gesinterde baksteen. Smal gebogen grijskleurig paneel op de boog met leliemotief en in witte letters geschilderd opschrift: 'Heilige Jozef Patroon Der Goede Dood B.V.O.'. Smeedijzeren hek; ernaast ijzeren gleuf van offerbus. Beide zijgevels en de achterpuntgevel zijn blind;
 - g. Interieur: deels blauw en wit geschilderde wanden onder blauw geschilderd bepleisterd tongewelf. Wit- en blauw geschilderd vast houten altaar vooraan rustend op twee slanke zuiltjes. Altaarblad met even breed getrapd opzetstuk waarvan het brede middendeel als sokkel dient voor het gepolychromeerde beeld van de Heilige Jozef gelegen op zijn sterfbed en vergezeld van een staande zegenende Christus.

Art.3. Voor de beschermde monumenten en het beschermde cultuurhistorisch landschap gelden de volgende beheersdoelstellingen:

Algemeen:

De bescherming heeft tot doel de aanwezige erfgoedwaarden, -kenmerken, en -elementen te vrijwaren en te versterken. Behoud, goed beheer en herstel indien nodig van de opgesomde erfgoedkenmerken en elementen staat daarbij centraal.

Voor het beschermde gebied wordt best een beheersplan opgesteld. Dit kan worden uitgebreid met een geïntegreerd (natuur)beheersplan. Een beheersplan zorgt er voor dat de langetermijnvisie geconcretiseerd wordt door te detailleren waar en wanneer gedurende een periode van twintig jaar werkzaamheden nodig zijn.

Hayesbos:

De bronstelsels, bronbeken en (oud) bospercelen dienen weinig actief beheer te krijgen, maar moeten voornamelijk beschermd worden tegen (grootschalige) ingrepen. De steile hellingen in het bos scoren hoog op vlak van erosiegevoeligheid. Waar nog commercieel bosbeheer plaatsvindt, moet de exploitatie met de nodige voorzichtigheid gebeuren om schade aan de bron- en hellingsbossen en bronbeken te vermijden. Bosbouwwerkzaamheden dienen met aangepast materiaal te gebeuren om bodemverstoring en -erosie te vermijden, bij aanduiding van de sleeproutes moeten de bronzones of -beken en -valleien gevrijwaard worden. Via een beheerplan kan rond de bronzones een zone met kapverbod worden ingesteld.

Het Hayesbos is gekend voor verglijdingen (massabewegingen). Er werden verschillende oudere grondverschuivingen gekarteerd. Dit geomorfologisch proces houdt een bedreiging in voor het bouwkundig erfgoed in de rand van het Livierenbos. Wanneer een verglijding bouwkundig erfgoed waarvan in artikel 2 van het besluit wordt aangegeven dat het erfgoedwaarde heeft (deels) vernielt, dient het in oorspronkelijke staat te worden hersteld.

Erosiebestrijdingsmaatregelen in en aan de rand van het Hayesbos zijn nodig. Ten zuiden van het Hayesbos wordt tot tegen de bosgrens, tot aan de kruin van een talud, geploegd. Dit is nefast voor het talud, het bos en de bronniveaus. Aan de zuidelijke grens is het instellen van bijvoorbeeld een grasbufferstrook als erosiebestrijding aangewezen. Op de Atlas Der Buurtwegen ligt hier een weg (Buurtweg 35), het herstel van het oud tracé van deze weg is aangewezen. Er bestaat een gemeentelijk plan omtrent oplossingsscenario's voor erosieknelpunten. De mogelijke maatregelen dienen nog verder op het terrein te worden gerealiseerd.

Zachte recreatie langs de (historische) paden kan. Hardere recreatie op gevoelige plekken, zoals de bronnen en bronbeken, is verboden.

De relicten van kaphagen van haagbeuk aan de noordelijke bosrand staan verdrukt en dienen voorzichtig te worden vrijgesteld.

Buiten het bos dienen de perceelsrandbeplantingen en beekbegeleidende beplantingen verder goed te worden beheerd en waar verdwenen of vervaagd dienen ze te worden hersteld. Het hakhout dient een regulier hakhoutbeheer te krijgen. Voor hoogstammige bomen wordt gekozen uit een soortenpallet dat traditioneel thuis hoort in het landschap. Nieuwe populiervariëteiten worden beter vervangen door oudere populierenklonen zoals *Populus canadensis* (x) 'Marilandica', 'Serotina',... of gewone es (rekening houdende met de essenziekte) en grauwe abeel. Knotbomen(rijen) dienen periodiek te worden geknot en bij afsterven te worden vervangen in de juiste context.

Oude, historisch permanente, graslanden worden maximaal als grasland verder beheerd. Het wegen en paden-netwerk is kleinschalig en gevarieerd. Holle wegen, half- en

onverharde wegen en gekasseide tracés blijven hun eigenheid behouden. Het gebruik van de paden is afgestemd met de draagkracht ervan en het gebied waar ze zich bevinden.

Het bouwkundige erfgoed dient zijn karakteristieken te bewaren en dient indien nodig hersteld te worden. De relictten van de boskanterswoningen, zoals muurresten, worden bewaard.

De Fluxys-gasleiding doorsnijdt het gebied van noord naar zuid. Op het tracé is alle opgaande houtige beplanting verwijderd, wat soms harde grenzen en overgangen geeft. Meer diffuse overgangen dienen te worden uitgewerkt.

Verrebeekvallei:

De Verrebeek is een vrij meanderende en zeer zuivere beek. Er mogen geen lozingen van ongezuiverd huishoudelijk of ander afvalwater in de beek gebeuren. Het uitvoeren van het rioleringsplan is aangewezen en zolang is het aanleggen van een IBA een oplossing.

De meanderingsprocessen kunnen zich ongestoord verder zetten. De beek mag niet worden rechtgetrokken, ingebuisd of gekanaliseerd.

De historisch permanente graslanden worden verder als grasland beheerd. Voor het maaien van de graslanden of het onderhoud van grachten mogen enkel aangepaste toestellen worden ingezet om beschadiging van de grasmat en te sterke bodemverdichting te voorkomen. Bosuitbreiding op de graslanden is niet wenselijk.

Houtige elementen langs perceelsgrenzen, taluds, paden, wegen, grachten en beken geven het gebied een halfgesloten karakter. Het netwerk van (knot)bomen en houtkanten maakt deel uit van de erfgoedwaarde en dient goed beheerd, en indien nodig hersteld te worden.

De historische hoeves, inclusief de erfbeplantingen en hoogstamboomgaarden, behouden hun karakteristieken en kleinschaligheid. De architectuur, de typologie, de volumewerking en de vormtaal van gebouwen met erfgoedwaarde dienen herkenbaar en leesbaar te blijven. Het ensemble van erfgoedelementen dient verder te worden versterkt.

Het wegen en paden-netwerk is kleinschalig en gevarieerd. Smalle voetwegen en de bochtige kleinschalige weg Verrebeke blijven hun eigenheid behouden. De weg Driestenbroekestraat mag niet verder verhoogd worden (bijvoorbeeld door nieuwe lagen bovenop bestaande lagen), om schade aan de vakwerkbouw Driestenbroekestraat 46 te vermijden. Er moet vermeden worden dat grote voertuigen schade veroorzaken aan de dakoverstek van het gebouw palend aan straatzijde.

De kapelboom (ile/boom/132810) bij de wegkapel bij Verrebeke 8-10 is in zeer slechte toestand (mogelijk essenziekte), en dient te worden vervangen door een nieuwe kapelboom.

Eén van de twee welkomstbomen (ile/boom/132793) van Verrebeke 27 is gekapt. De stobbe is aanwezig en een spaartelg kan uitgroeien tot een nieuwe gekandelaarde boom.

Open landbouwgebied:

Het gebied dient als open landbouwgebied behouden te blijven. Graslanden en lage ruigten op de randen kunnen een overgang naar andere gebieden verzachten. Het aanplanten van houtige beplantingen (bijvoorbeeld op perceelsgrenzen) (andere dan de hoekboom) is niet wenselijk. Bosuitbreiding kan hier niet om de openheid van het gebied te vrijwaren en zichten open te houden. Het pad op Doensberg blijft zijn tracé en onverhard karakter behouden.

De bestaande bebouwing dient bij renovatie op schaal van het landschap te blijven. De bebouwing en tuinen aan Doensberg 4 en 6 kunnen beter landschappelijke worden geïntegreerd door gebruik van landschapseigen perceelrandbeplantingen. De tuinen blijven zo compact mogelijk rond de woningen. Vertuining van omliggende percelen moeten worden vermeden. Doensberg 8 heeft door de bebouwing en vertuining op de smalle en

diepe perceelsstructuur een impact op het open landschap. Dit moet worden teruggedrongen om een meer open beeld te bekomen. Het betreft een niet vergund gebouw waarvoor bouwmisdrijven werden geregistreerd.

Boerenarbeiderswoning 'De Scheven Hoek' (Brakel, Hayestraat 7) met inbegrip van het erf met bakhuis en steenput:

De woning 'De Scheven Hoek' dient verder goed te worden beheerd, zoals nu ook reeds gebeurt. De bouwfysische toestand van het bakhuis kan worden verbeterd. De toegang tot het erf en de woning en de inrichting van het erf mag de draagkracht van het gebied niet overstijgen. De architectuur, de typologie, de volumewerking en de vormtaal van gebouwen met erfgoedwaarde dienen herkenbaar en leesbaar te blijven.

Kapel van Onze-Lieve-Vrouw van Halle (Brakel, Hayestraat zonder nummer):

De architectuur, de typologie, de volumewerking en de vormtaal van het gebouw met erfgoedwaarde dienen herkenbaar en leesbaar te blijven. Het beeld van de zwarte madonna dient na restauratie van de kapel te worden teruggeplaatst.

Sint-Jozefskapel (Brakel, Hayestraat zonder nummer) met twee opgaande linden als kapelbomen:

De architectuur, de typologie, de volumewerking en de vormtaal van het gebouw en kapelbomen met erfgoedwaarde dienen herkenbaar en leesbaar te blijven. De kapel heeft dringende instandhoudingswerken nodig.

De cultuurgoederen die deel uitmaken van het monument in casu het altaar en beeld van Sint-Jozef, dienen in situ te worden bewaard.

Art. 4. Voor de beschermde monumenten en het beschermde cultuurhistorisch landschap gelden de volgende voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud:

De zakelijkrechthouder en de gebruiker van de beschermde monumenten en het beschermde cultuurhistorisch landschap zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood;
- 5° het is verplicht om constructies en structuren in het landschap, zoals bruggen, duikers, stuwen, kenmerkende structuren van het afwateringsnet, grachten, waterlopen, taluds, oude wegen, hekkens, veldkapellen, hoevegebouwen, stallingen en andere constructies waarvan het belang voor het landschap is aangetoond te onderhouden en in stand te houden;
- 6° het is verplicht om landschapselementen zoals poelen, houtkanten, houtwallen, bomen, bomenrijen, hagen en bossen te onderhouden en in stand te houden;
- 7° het is verplicht om grasland, door maaien en/of begrazen, te onderhouden en in stand te houden;
- 8° het is verplicht om onderhoudswerkzaamheden zoals knotten en snoeien oordeelkundig uit te voeren;
- 9° het is verplicht om bij (bos)exploitatie aangepaste machines of technieken te gebruiken om schade aan microtopografie en (bos)bodem te voorkomen. Sporen van meer dan 20 cm diepte moeten systematisch hersteld worden. Grachten die tijdens de exploitatie beschadigd of onderbroken worden, moeten worden hersteld;
- 10° het is verboden om bij bosexploitatie uit te slepen doorheen bronbeken.

Art. 5. Voor de volgende handelingen moet een toelating worden aangevraagd:

Art. 5.1. Er is geen toelating vereist voor de uitvoering van handelingen aan of in beschermde goederen, als die handelingen uitdrukkelijk van toelating zijn vrijgesteld in een daarvoor opgestelde lijst die bij een overeenkomstig artikel 8.1.1 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 goedgekeurd beheersplan hoort.

Art. 5.2. De volgende handelingen aan of in beschermde goederen kunnen niet worden aangevat zonder toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerendergoedgemeente:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
- 3° het plaatsen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van tijdelijke publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m², aan te brengen;
- 4° het plaatsen of wijzigen van afsluitingen, met uitzondering van gladde schrikdraad en prikkeldraad met houten, ontschorste smalle palen, ten behoeve van veekering;
- 5° het aanleggen, ophogen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
- 6° elke reliëfwijziging van de bodem, wijziging van het hydrografisch netwerk of werk dat impact kan hebben op het grondwaterpeil;
- 7° het vellen of beschadigen van bomen en struiken, met uitzondering voor dode bomen en niet meer productieve fruitbomen, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken tot gevolg kan hebben;
- 8° het aanplanten van bomen en struiken die geen vervanging zijn van afgestorven of verdwenen bomen en struiken of andere kleine landschapselementen in het deelgebied 'open landbouwgebied';
- 9° het aanleggen of wijzigen van verharding of het uitbreiden van bestaande verhardingen;
- 10° het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
- 11° het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
- 12° het organiseren van grote evenementen, die het normaal gebruik van het beschermd onroerend erfgoed overstijgen, onder meer het houden van testen, oefenritten en wedstrijden met mechanische voertuigen, het gebruik van voertuigen met of zonder hulpmotor, het kleiduifschieten, het gebruik van modelvliegtuigen met afstandsbediening, het beoefenen van georganiseerde ruitersport, het houden van manifestaties of sportactiviteiten;
- 13° het scheuren van grasland of het omzetten van grasland in akkerland van:
 - a) historisch permanent grasland: een halfnatuurlijke vegetatie die bestaat uit grasland dat gekenmerkt wordt door het langdurig grondgebruik als graasweide, hooiland of wisselweide met cultuurhistorische waarde of met een soortenrijke vegetatie van kruiden en grassoorten waarbij het milieu meestal wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van sloten, greppels, poelen, uitgesproken microreliëf, bronnen of kwelzones;
 - b) overig grasland in de groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang, agrarische gebieden met bijzondere waarde, natuurontwikkelingsgebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en

openbare nutsvoorzieningen met als overdruk overstromingsgebied, wachtbekkens en militaire domeinen, ontginningsgebieden die een van de bestemmingen, vermeld in dit artikel, als nabestemming hebben, op de plannen van aanleg en de ruimtelijke uitvoeringsplannen met toepassing van de VCRO;

- 14° het plaatsen of wijzigen van oeverbeschoeiing;
- 15° het achterlaten van slib. Een normaal onderhoud van de openbare waterlopen blijft toegelaten voor zover het slib oordeelkundig wordt open gespreid en voldoet aan de geldende normen;
- 16° het omzetten van akker- of grasland naar bos;
- 17° het gebruik van bestrijdingsmiddelen op grasland en wegbermen, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van distels en brandnetels;
- 18° het achterlaten, opslaan of verwerken van eender welke afvalstof, van afgedankte voorwerpen, van ruwe of verwerkte materialen, met uitzondering van tijdelijke stockage op akkerland van stalmest, van compost en van afvalresidu's verkregen bij de verwerking van suikerbieten;
- 19° het lozen van vloeistoffen of gassen die nadelig kunnen zijn voor de aanwezige flora, fauna en bodem, met uitzondering van de bemesting van cultuurgronden zoals bepaald in het mestdecreet.

Onderafdeling 1. Specifieke toelatingsplichten voor beschermde monumenten

Art. 5.3. De volgende handelingen aan of in beschermde monumenten kunnen niet worden aangevat zonder toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerendergoedgemeente:

- 1° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 2° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 3° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:
 - a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
 - b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
 - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;In het eerste lid wordt verstaan onder aard- en nagelvast: duurzaam met de grond of met gebouwen of constructies verenigd.

Onderafdeling 2. Specifieke toelatingsplichten voor het interieur van beschermde monumenten en voor de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken

Art. 5.4. De volgende handelingen aan of in het interieur van beschermde monumenten en de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, kunnen niet worden aangevat zonder de toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerendergoedgemeente:

- 1° het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;
- 2° het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;

- 4° het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, trappen, binnenschrijnwerken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, lambrisering, beslag, hang- en sluitwerk en van de waardevolle interieurdecoratie;
- 5° het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontleisteren van bepleisterde elementen;
- 6° het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige;
- 7° het uitvoeren van werken aan en het verplaatsen of verwijderen van de cultuurgooederen die opgenomen zijn in een beschermingsbesluit.

Onderafdeling 3. Specifieke toelatingsplichten voor beschermde cultuurhistorische landschappen

Art. 5.5. De volgende handelingen aan of in beschermde cultuurhistorische landschappen kunnen niet worden aangevat zonder toelating van het agentschap of, zoals vermeld in artikel 6.4.4, §1, eerste lid, van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, van de erkende onroerenderfgoedgemeente:

Het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies die als bouwkundig erfgoed, waarvan in artikel 2 van het besluit wordt aangegeven dat dit erfgoedwaarde heeft, zijn opgenomen in het beschermingsbesluit:

- a) het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- b) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
- c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
- d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
- e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Art. 6. De voorlopige bescherming van het cultuurhistorisch landschap geldt 9 maanden. Deze termijn kan eenmalig met maximaal 3 maanden verlengd worden.

Brussel,

14 JUNI 2016

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS